

**SYLABUS**

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2029

Rok akademicki 2027/2028

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

|                                                       |                                                                      |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu                                      | <b>Psychologiczne aspekty rewalidacji osób z niepełnosprawnością</b> |
| Kod przedmiotu*                                       |                                                                      |
| nazwa jednostki prowadzącej kierunek                  | Kolegium Nauk Społecznych                                            |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot                | Instytut Psychologii                                                 |
| Kierunek studiów                                      | Psychologia                                                          |
| Poziom studiów                                        | jednolite magisterskie                                               |
| Profil                                                | praktyczny                                                           |
| Forma studiów                                         | stacjonarna                                                          |
| Rok i semestr/y studiów                               | rok IV, semestr 7                                                    |
| Rodzaj przedmiotu                                     | specjalnościowy                                                      |
| Język wykładowy                                       | polski                                                               |
| Koordinator                                           | dr Małgorzata Marmola                                                |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | dr Małgorzata Marmola                                                |

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Inne (jakie?) | Liczba pkt. ECTS |
|--------------|-------|-----|-------|------|------|----|--------|---------------|------------------|
| 7            | 15    | 30  | -     | -    | -    | -  | -      | -             | 3                |

**1.2. Sposób realizacji zajęć**☒ zajęcia w formie tradycyjnej☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): EGZAMIN****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Podstawowa wiedza z zakresu psychologii.

**3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE****3.1 Cele przedmiotu:**

|    |                                                                   |
|----|-------------------------------------------------------------------|
| C1 | Przybliżenie studentom problemów i zadań psychologii rewalidacji. |
|----|-------------------------------------------------------------------|

|    |                                                                                                                               |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C2 | Zwrócenie uwagi na złożoność czynników warunkujących efektywną rehabilitację.                                                 |
| C3 | Omówienie mechanizmów adaptacyjnych w związku z niepełnosprawnością.                                                          |
| C4 | Zaznajomienie studentów z formami oddziaływań psychologicznych wobec osób z niepełnosprawnością.                              |
| C5 | Zachęcenie słuchaczy do dalszego samokształcenia w zakresie psychologicznych aspektów rewalidacji osób z niepełnosprawnością. |

### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

| EK (efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu<br>Student:                                                                                                                                            | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| EK_01                  | posiada pogłębioną i szczegółową wiedzę odnośnie uwarunkowań trudności w sferze psychicznej, czynników utrudniających rozwój osób z niepełnosprawnością w celu optymalizacji oddziaływań terapeutycznych      | K_W12                               |
| EK_02                  | posiada pogłębioną wiedzę na temat instytucji pomocowych dla osób z niepełnosprawnością, które wspierają je we wszechstronnym rozwoju i oferują różne formy opieki, diagnozy i terapii.                       | K_W17                               |
| EK_03                  | posiada pogłębioną wiedzę odnośnie funkcjonowania społecznego osób z niepełnosprawnością w różnych środowiskach oraz czynników sprzyjających adaptacji do określonych sytuacji                                | K_W07<br>K_W12                      |
| EK_04                  | ma pogłębioną wiedzę odnośnie zasad orzecznictwa i planowania ścieżek edukacyjnych dla osób z różnego typu dysfunkcjami                                                                                       | K_W23                               |
| EK_05                  | wykorzystuje posiadane umiejętności i wiedzę z zakresu psychologii rewalidacji w pracy z osobami z niepełnosprawnością, właściwie interpretując określone zachowanie tych osób w różnych sytuacjach           | K_U02                               |
| EK_06                  | dobiera właściwe narzędzia do diagnozy sytuacji osób z niepełnosprawnością oraz efektywne metody wsparcia psychologicznego dzieci i dorosłych z różnego typu deficytami                                       | K_U06                               |
| EK_07                  | umiejętnie wspiera w rozwiązywaniu problemów natury psychicznej osoby z niepełnosprawnością, będące w różnym wieku oraz prognozuje konsekwencje różnych działań                                               | K_U11<br>K_U25                      |
| EK_08                  | jest gotowy do podjęcia psychologicznych działań wspierających na rzecz osób z niepełnosprawnością i współpracy z instytucjami pomocowymi wykorzystując swoje umiejętności i kompetencje osobiste i społeczne | K_K10                               |

### 3.3 Treści programowe

#### A. Problematyka wykładu

|                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Treści merytoryczne</b>                                                                                                     |
| Psychologiczne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością. Rewalidacja a rehabilitacja- wyjaśnienie podstawowych pojęć. |

|                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Indywidualne i środowiskowe uwarunkowania adaptacji osób do niepełnosprawności.   |
| Rodzina a radzenie sobie z niepełnosprawnością.                                   |
| Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością a współpraca z rodziną. |
| Czynniki psychospołeczne utrudniające efektywną rewalidację.                      |
| Osobowość a efektywność rewalidacji.                                              |

#### B. Problematyka ćwiczeń

|                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Treści merytoryczne</b>                                                                                                |
| Postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością.                                                                       |
| Specyfika niepełnosprawności a motywacja do zmian.                                                                        |
| Rola środowiska rodzinnego w przełamywaniu trudności związanych z niepełnosprawnością.                                    |
| Formy wsparcia psychologicznego systemów rodzinnych z osobą niepełnosprawną.                                              |
| Diagnoza psychospołecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością.                                                     |
| Specyfika oddziaływań terapeutycznych a problemy psychologiczne osób z niepełnosprawnością. Radzenie sobie z odrzuceniem. |
| Budowanie tożsamości przez osoby z niepełnosprawnością.                                                                   |
| Role społeczne a specyfika niepełnosprawności. Przekraczanie barier psychologicznych.                                     |
| Psychologiczne problemy aktywizacji zawodowej.                                                                            |

### 3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (studium przypadku, dyskusja, burza mózgów).

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się<br>(np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć) | Forma zajęć dydaktycznych<br>(w, ćw) |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| EK_01         | egzamin                                                                                                                                 | w, ćw                                |
| EK_02         | Kolokwium, egzamin                                                                                                                      | w, ćw                                |
| EK_03         | Kolokwium, egzamin                                                                                                                      | w, ćw                                |
| EK_04         | Kolokwium, egzamin                                                                                                                      | w, ćw                                |
| EK_05         | praca pisemna                                                                                                                           | ćw                                   |
| EK_06         | praca pisemna, obserwacja i wypowiedzi podczas zajęć                                                                                    | ćw                                   |
| EK_07         | praca pisemna, obserwacja i wypowiedzi podczas zajęć                                                                                    | ćw                                   |
| EK_08         | obserwacja i wypowiedzi podczas zajęć                                                                                                   | ćw                                   |

### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie ćwiczeń: aktywność w trakcie zajęć, analiza jakościowa pracy pisemnej: opracowanie i przeprowadzenie wywiadu z osobą z niepełnosprawnością na temat czynników utrudniających efektywną rehabilitację, diagnoza psychospołecznego funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością oraz kolokwium zaliczeniowe.

Egzamin: test obejmujący wiedzę z wykładów i ćwiczeń:

Ocena wg skali:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy

z drobnymi błędami)

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi

niedociągnięciami)

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi

błędami)

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

## 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności                                                      | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Godziny z harmonogramu studiów:                                       | 30                                                |
| Inne z udziałem nauczyciela akademickiego:<br>-udział w konsultacjach | 2                                                 |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta:                        |                                                   |
| - przygotowanie do zajęć                                              | 15                                                |
| - przygotowanie do zaliczenia;                                        | 15                                                |
| - przygotowanie pracy pisemnej:                                       | 13                                                |
| SUMA GODZIN                                                           | 75                                                |
| SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS                                        | 3                                                 |

## 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

|                                  |   |
|----------------------------------|---|
| wymiar godzinowy                 | - |
| zasady i formy odbywania praktyk | - |

## 7. LITERATURA

### Literatura podstawowa:

Kowalik, S. (2007). Osoby niepełnosprawne i psychologiczne aspekty ich rehabilitacji. (W:) H. Sęk (red.). *Psychologia kliniczna*, T. 2. Warszawa: PWN.

Kowalik, S. (2018). *Stosowana psychologia rehabilitacji*. Warszawa: Scholar.

Liberska, H. (red.) (2011). *Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym. Możliwości i ograniczenia rozwoju*. Warszawa: Difin.

Panasiuk, M., Patyk, K. (2017). *Wsparcie młodzieży i dorosłych ze spektrum autyzmu*. Gdańsk: GWP.

**Literatura uzupełniająca:**

Kościelska, M. (2004). *Niechciana seksualność*. Warszawa: Wydawnictwo Jacek Santorski.

Fajfer-Kruczek, I. (2015). *Wykluczenie społeczne osób z niepełnosprawnością w środowisku lokalnym*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytet Śląski.

Kopańska, M., Ochojska, D. et.al. (2022). Selected methods of therapeutic interactions with people with mild symptoms of autism spectrum disorder. *Frontiers in Psychiatry*, 13, 942218.

Ochojska, D., Pasternak, J. (2021). Diagnostic errors in autism spectrum disorder and their consequences - case studies (Błędy diagnostyczne w zaburzeniach ze spektrum autyzmu i ich konsekwencje – raport z badań pilotażowych wśród rodziców dzieci z błędną diagnozą autyzmu). *Psychiatria Polska*, 55(4), 787–799.

Winczura B., Cytowska, B. (2014). *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*. Kraków: Oficyna Wydawnicza IMPULS.

Zabłocki, K. (1999). *Dziecko niepełnosprawne, jego rodzina i edukacja*. Warszawa: Wyd. Akad. „Żak”.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej